

Už plných šest dnů zuřila bouře a ani jiskřička naděje, že ustane. Ba zdálo se, že sílí a stává se stále hrozivější. Mužstvo únavou a vyčerpáním sotva stálo na nohou, i kapitán byl bezradný, už proto, že loď byla zahánána daleko od směru plavby a nevěděl, kde vlastně je. A na palubě stožáry zpřelámané vichřicí jako párátko, a vlny vysoké jako dům je ometaly strašidelnými košťaty pěnivé vody, které na lodi stále přibývalo.

Nakonec lodníci zalezli do kajut, trochu se modlili a víc kleli a kapitán, vždycky tak úzkostlivě střežící čistotu lodi, se natáhl promáčený a v botách na postel a vyštěkl na prvního důstojníka žádajícího další rozkazy:

„Čekat na zázrak, nebo umřít. Víc se už nedá dělat.“

Kromě posádky cestovala na lodi jediná rodina. Pan Jakub Braun ze Švýcarska se svou chotí a čtyřmi syny. Byla to anglická loď a vezla osadníkům do anglických kolonií chovná zvířata, zbraně a střelný prach, nástroje a osivo. Pan Braun se na ní octl, protože se rozhodl hledat také obživu za mořem. Těžko se žilo i ve Švýcarsku v nepokojné době věčných napoleonských válek. Toužil po klidu, míru a práci.

A teď litoval. Čtyři děti a ustrašená žena, snažící se statečně po šest dlouhých dnů a nocí skrýt před nimi smrtelnou úzkost a slzy. Nebylo by jim líp i ve věčně válkou sužované Evropě? Děti umořené strachem a hrůzou pevně usnuly, i paní Braunová zdřímla vyčerpáním.

Knůtek věčného světla v tmavomodré nádobce naplněné olejem nepokojně poskakoval a spoře osvětloval kajutu. Těsně vedle matky, drže se jí i ve snu drobnou ručkou úzkostlivě kol krku, těžce dýchal nejmladší z chlapců, František. Byl bledý, zmožený mořskou nemocí, a hvízdalo mu v průduškách nastuzením z neustálého vlhkého průvanu. Nebylo mu, chuděrkovi, ještě ani osm let. Zato prvorozený Bedřich, patnáctiletý, silný a obratný hoch, se usmíval a měl zdravě zružovělé tváře, jako by se ho těch šest dnů utrpení ani nedotklo. Byl teď asi myšlenkami doma, ve Švýcarsku, mezi kamarády, a nadobro zaspal svízele nekonečného dneška.

Pan Braun vstal, aby přikryl desítiletého Arnošta. Odjakživa ten chlapec neklidně spí. Je citlivý, má dobré srdce a tu a tam se to snaží zastříť předstíranou obhroublostí. Prožívá asi ještě i teď celodenní vzrušení.

Pan Braun už sahá po Arnoštově pokrývce, když pojednou ustrne.

„Země! Pobřeží! Země!“ zdá se mu, že slyší jakýsi hlas. Určitě sní. Ten hlas však zní stále. „Pobřeží! Země!“ ozývá se znova a znova.

Pan Braun vyrazí dveře kajuty a v té chvíli ho cosi sráží k zemi. Má pocit, že loď vyletěla vysoko do vzduchu, stáčí se kolem své osy, pan Braun zatíná křečovitě prsty do zábradlí schodiště, teď se jen udržet a nerozbít si hlavu o hrany schodů. A pojednou je ticho, nervy drásající, dávno zapomenuté ticho. To si asi vlny podávají koráb jako ořechovou skořáпку. Klouže po nich hladce a neslyšně jako po ledě a z toho ticha náhle zase příšerný praskot, zdá se, že se kolem všechno řítí, zaniká, láme se a potápí, prostě konec života, konec všeho, neodvratný konec.

Pan Braun neví, leží-li tu chvilku nebo celou věčnost, neví, jestli pozbyl vědomí, či zda ho jen ohromuje, že po dlouhých šesti dnech a nocích cítí pojednou pevnou půdu pod nohama. Opatrně a po čtyřech se plíží po schůdcích z podpalubí. Každou chvíli se zastaví a čeká nový náraz. Znepokojuje ho prudké šumění vody všude dokola.

Loď se zřejmě potápí. Jinak to není možno. Potápí se, a proto přestala být hračkou vichřice a vln. Pan Braun několika skoky dosáhne paluby a mocný proud vody mu podtrhne nohy a oslepí prudkou sprškou slaných krůpějí. Trvá chvíli, než stačí prohlédnout. Loď je zaklíněna mezi mohutnými skalisky, a už to není loď, ale rozšlápnutá skořepina, a spousty vody, které lodníci

po šest dnů pracně odčerpávali, hrnou se teď všemi otvory z probouraného vraku. Je však i něco horšího. Otec Braun nevěří vlastním očím. Záchranné čluny hustě obsazené posádkou se ve vlnobití kmitají jako lodičky pouťových houpaček. Hned jsou nahoře, hned zase dole, hned mizí nadobro. Sebevražda usednout do takového člunu. Přece však aspoň stín naděje.

Snad proto přikládá Jakub Braun dlaně k ústům a volá, prosí, zapřísahá námořníky, aby je vzali s sebou; je to zbytečné a hloupé, řev bouře mu bere zoufalá slova u samých rtů, a i kdyby ho zázrakem zaslechli, jak se dostat ze skály do člunu?

Otec Braun se vrací do kajuty plný úzkosti. Jak vysvětlit ženě a dětem zoufalou situaci? Otevírá dveře kabiny a nevěří svým očím. Všichni spí. Malý František pustil matčin krk a stulil se jí pod rameno. V kajutě je ticho a teplo, dvanáctiletý Jakoubek se dokonce odkopal. Statné nohy má nahé a shrnutou pokrývku si tiskne pod bradu. Jakoubek je tátův nejmilejší, i když to pan Braun nikdy nahlas nepřizná. Takové milé dítě, moudré, se vším se spokojí, všechno uzná. Hodně a rád čte a někdy se otec Braun až leká, že víc myslí, než poví. Za těch šest dnů útrap byl nejtrpělivější. Někdy víc než pan Braun, i nežli maminka. Za nic na světě ho nesmí probudit. Položí mu na nahé nohy svou pokrývku a natáhne se v promočených botách a mokrý až na kůži na lůžko. Rád by vydumal aspoň nejhudokrevnější paprsek naděje na záchranu. Kdosi přece volal: „Země! Pobřeží! Země!“ napadá ho. Paprsek naděje je však rázem pokropen mrazivou sprchou pochyb.

Ovšem. Muž v pozorovacím koši zahlédl skalisko, myslel, že je to země, věřil, že pobřeží, v příštích vteřinách však už ležel koráb roztříštěn na skalách, které pokládal za spásný břeh. Je zbytečné se mučit, zvláště když jsi k smrti unaven, utěšuje se pan Braun, a s tou myšlenkou se propadá do hlubin spánku. Vzbudí ho ticho. Nezvyklé, a proto tak vzrušující. Škvírou v záclonce palubního okénka slabě zazářil den. Ale jaký den! Otec Braun nedůvěřivě hledí na tu úzkou zarůžovělou stužku světla pronikající do temna kajuty. A v té chvíli se vztyčí na lůžku i Bedřich, jako nejstarší. Jejich oči se setkají a otec klade prst na ústa. Každá minuta, kterou rodina prospí, je dobrá. Na další zklamání je vždycky času dost.

A tak teď stojí na palubě vedle sebe, otec a syn, a pořád se jim ještě nechce uvěřit, že bouře opravdu ustala, že ztichl vítr a na zarůžovělém obzoru září jítřenka jako symbol naděje.

„Země, tatínku,“ řekne tiše syn. Až příliš tiše, jako by se obával, že se mu to opravdu jen zdá, nechtěl ten sen zaplašit.

„Vidím, synku,“ odpovídá táta, „jenže hodně daleko od nás, a nevypadá, jako by nás vítala. Zdá se divoká a pustá, samé skalisko.“

„Je to však země, tatínku,“ řekl Bedřich.

Otec mu pevně stiskl rameno. Byl na něj pyšný. Vždycky to byl hoch, který neztrácel hlavu a se vším si věděl rady. Ted' dal lekci i jemu. V této chvíli opravdu nezbyvalo než upnout všechnu naději k té hradbě pohoří na obzoru, byť vyhlížela sebenehostinněji.

Neměl ani čas to povědět, už tu byla matka a jí v patách oba mladší synové.

„Tatínku!“ padla paní Braunová manželovi do náručí, „konečně skončily ty útrapy, zase je jasný den!“

„A že nejsme na moři?“ přerušil ji udiveně Jakoubek, „a kam se poděly stožáry a plachtoví?“

„A námořníci?“ přidal se Arnošt. „Jeli v člunech na lov ryb, nebo na pevninu pro zásoby?“

Takové jsou děti. Šťastné děti. Sotva přestane zuřit moře, ještě nedozní řádění vichru, a zapomenou na všechno předchozí utrpení.

„Opustili nás bezohledně ve chvíli největšího nebezpečí,“ šeptá pan Braun ženě do ucha, „jsme tu sami a opuštěni.“

Vtom přicaprta na palubu i malý František. Nožky se mu zaplétají do dlouhé košilky a tleská do dlaní.

„Jej, to je krásný den! Vid', maminko, vid', tati, to je krásný den!“

„Moc krásný den,“ přisvědčuje maminka, „a proto se, děti, půjdeme nasnídat.“

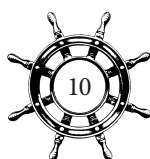
Paní Braunová je statečná žena, mrkne na manžela a znamená to: „Nech děti, nekaz jim radost, na starosti je vždycky času dost!“

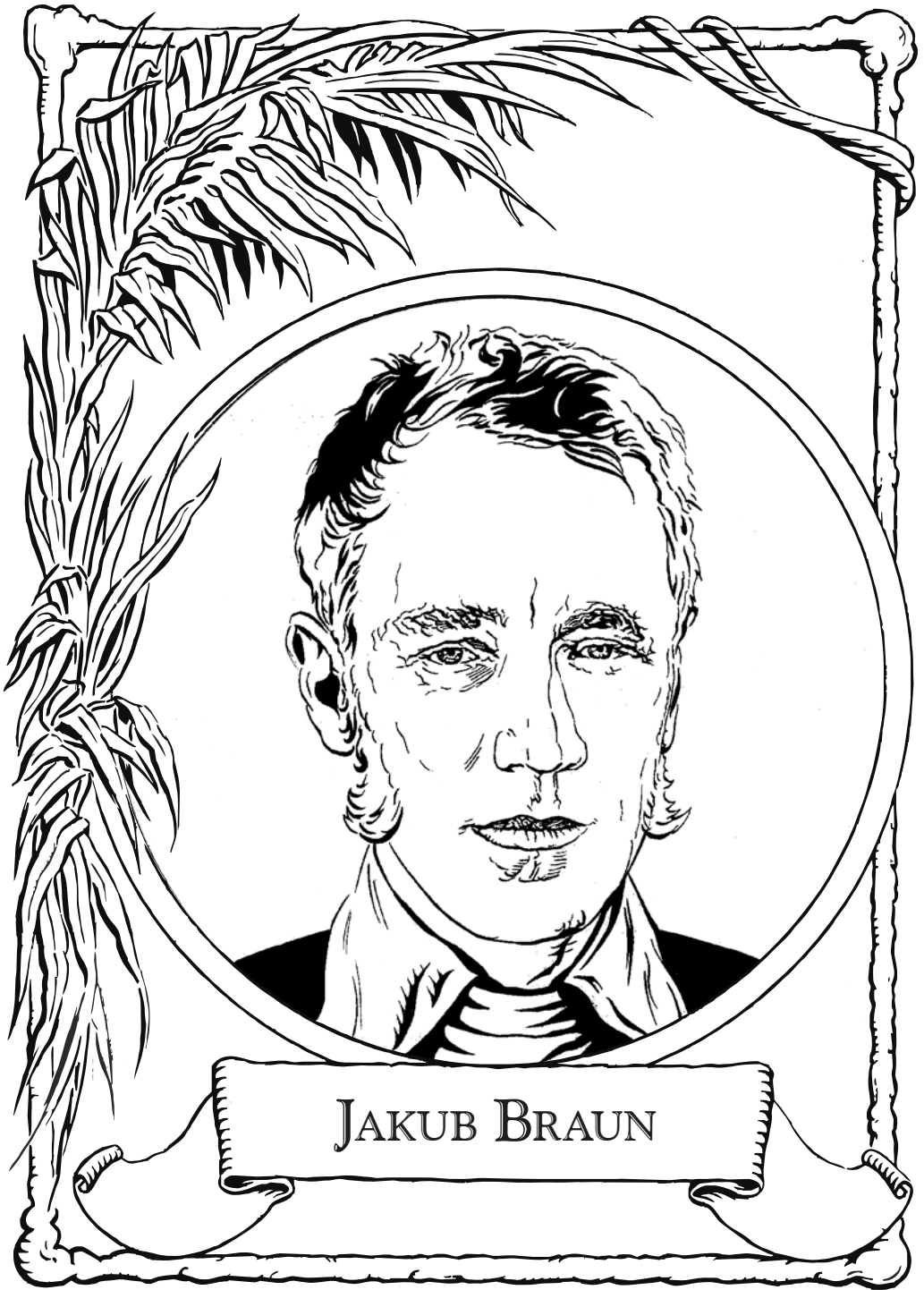
A pan Braun pochopil a přidává se:

„Moc krásný den, Františku. Jsme naživu a pohromadě, a to je hlavní.“

Po tolika dnech zase chutná jíst. Dodneška trápila všechny mořská nemoc, i Bedřich, přeborník, který by i hřebíky schroustal, už druhý den nepohl ani sousto.

„Přidej mi ještě mlíčko,“ žadoní František a paní Braunová se ťukne do hlavy:

JAKUB BRAUN

„Dobytěk, děti! Chovný dobytek, který vezeme osadníkům, pokud ještě za bouře neuhynul! Jistě ho nenakrmili, než opustili loď!“

„Kam máma tak spěchá?“ diví se malý František.

„Slyšels přece,“ vytahuje se Arnošt, „když chceš ty od kravičky mléko, musí dostat i ona snídani!“

Ale mudrlant Jakub, třeba pouze o dvě léta starší, už pochopil. Hledí na otce velkýma moudrýma očima a říká:

„Ztroskotali jsme, vid', tatínku! Četl jsem už hodně o lodích, které ztroskotaly. Poznal jsem to hned, když jsem viděl zlámané stožáry a koráb vysoko nad mořem na skalisku.“

Arnošt se polekal a zdálo se, že má na krajíčku.

„Myslel jsem, že naše loď po té strašné bouři odpočívá a lodníci zatím jeli pro pitnou vodu na pobřeží. Už několikrát přece jeli pro zásoby na pobřeží, co jsme vypluli.“

Pan Braun zvažněl. Ted' už by nebylo moudré něco zastírat. „Opravdu jsme ztroskotali, děti,“ přiznal, „a posádka nás opustila. Zdá se však, že jsme na tom líp než oni. Nevěřím, že by jediný mohl zůstat naživu za té strašné vichřice na chatrných člunech v rozbouřeném moři. A teď? Pohleďte, obloha je jasná, krásný den a země nedaleko. Jen se k ní dostat...“

„Doplaveme!“ vybuchl fanfarónsky nejstarší Bedřich. „Bude-li moře klidné, není to žádný problém.“

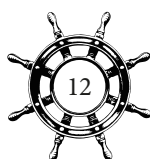
„Pro tebe,“ zpražil ho rozvázně Jakoubek, „a možná i pro mne. Ale co Arnošt a František? A maminka! Víš vůbec, jestli umí plavat maminka?“

Bedřich zrozpačitěl. Zastyděl se, že nemyslel na ostatní. Byl to dobrý chlapec, ale co chvíli se v něm ozvala špetka sobectví, myslel jen na sebe, a pak ho to mrzelo.

„Kdybychom měli dost korku nebo měchýře,“ snažil se to napravit, „mohli bychom zhotovit plovací pásy...“

„Ve všech knížkách, které jsem přečetl, se trosečníci vždycky zachraňovali na trámech,“ ozval se znovu Jakoubek, „což takhle stlouct několik trámů dohromady, tatínku?“

„Dobrý nápad,“ povzbudil ho otec, „je vidět, jak se vyplácí pilně číst. Člověk se hodně dozví.“

Tohle se dotklo Arnoštka. Čtení mu moc nevonělo, a přece by byl taky rád přišel se svou troškou do mlýna.

„U strýčka jsme se o prázdninách často plavili po rybníku v sudech,“ řekl, „byla to báječná legrace, i námořní války jsme tak vedli, a přece se málokdy někdo vymázl.“

Pan Braun oživil.

„Výborný nápad, chlapče! Zbudovat pramici by bylo velmi pracné. A pak takový vor, není-li důkladný, je nebezpečný a těžko řiditelný. A do třetice, jak pohánět vesly mohutné plavidlo, jsme-li tu jen dva dospělí, i když nám Bedřich jistě hodně pomůže?“

V té chvíli se vracela rozzářená maminka s krajáčem plným mléka.

„Z nejhoršího jsme venku, děti!“ jásala. „Ze zvířat na lodi to přežila kravička, osel, dvě kozy, šest ovcí s beranem a svině, která bude mít brzy prasátka. Přišla jsem opravdu v nejvyšší čas, abych je nakrmila a napojila. Teď nám bude hej, když máme mléko.“

Pan Braun se usmál.

„Děláš, maminko, jako bys chtěla na tom vraku do smrti hospodařit, a my už zatím mudrovali, jak se dostat co nejdřív na pevninu.“

„Dostanete za odměnu po hrnku čerstvě nadojeného mléka.“

„A ty, maminko, největší,“ usmíval se otec. „Všichni jsme zapoměli myslet na bohatství, které zůstalo na lodi. A bez něho bychom se na pevninu asi těžko dostávali.“

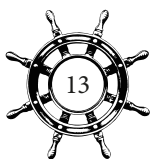
„Ještě tam nejsme,“ lekala se matka.

„Ale budeme, maminko,“ ujišťoval pan Braun. „Námořníci!“ postavil se, jako by hrál divadlo, „palubní rozkaz číslo jedna! Prohledat loď! Věnovat pozornost hřebíkům, sekerám, náradí vůbec a hlavně kleštinám. Každá kramle znamená rychlé a pevné spojení dřeva.“

Rozumbrada a pilný čtenář Jakoubek vpadl pohotově do tátova humorného tónu.

„Provedu, kapitáne!“ zasalutoval řízně, jak o tom čítával v knížkách, a Arnoštek v té chvíli litoval, že tak nerad a málo četl.

„Netahejte se s těžkými věcmi!“ volal za chlapci táta, „berte jen lehké předměty na ukázkou, jinak si pamatujte, kde co je uskladněno!“

Ještě k prohlídce ani nedošlo, a už tu byla neočekávaná, pro Arnoštka nepřijemná příhoda. Chlapec otevřel jakési dveře a proti němu se vyřítily dvě velké dogy. Psiska ovšem myslela, že si s nimi chce hrát, zatímco chlapec křičel, jako by ho na nože bral. Nebylo také divu, byly to dvě mladé anglické dogy, pes Turek a fena Bill, obě velké jako pořádné tele.

„Pro všechno na světě,“ vzdychl si pan Braun, když chlapce vysvobodil, „co s těmi žrouty, kteří nám k ničemu nebudou?“

„To teda zase ne,“ bránil svůj objev Arnošt, který se z toho přespříliš přátelského uvítání už vzpamatoval, „to zas ouha, tatínku! Ti nám budou nějak prospěšní na lovu, až budeme na pevnině. Beru si je na starost, abys věděl!“

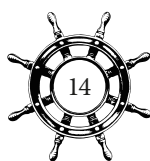
„Jen aby tam bylo co lovit, chlapče...“

Výsledek prohlídky však vrátil panu Braunovi důvěru. Byla tu velká zásoba zbraní, prachu a nábojů. Byly i sudy hřebíků, nástrojů, kola drátů, sekery, kladiva, dláta a nebozezy. Pan Braun sám pak zjistil značnou zásobu potravin a pitné vody, což bylo nejdůležitější. Teď jen jak s tím na pobřeží?

„Palubní rozkaz číslo dvě!“ hrál si pan Braun zase na kapitána. Rozkaz byl jednoduchý. Na lodi se našlo dost malých soudků a polních lahví z lehkého plechu. Oba malí chlapci dostali za úkol dobře zazátkované láhve a soudky spojovat pevnými motouzy a vyrobit tak nouzové záchranné pásy. Vedením byla pověřena maminka a materiál podával výrobcům malý František. Pan Braun se zatím radil na palubě s Bedřichem. Sudy by byly. Dokonce čtyři velké kádě z dobrého dřeva, spolehlivě stažené železnými obručemi. Zamýšlel vytvořit lehký vor, o němž se kdysi dočetl, že jej používají Polynésané. Ti ovšem používají jako nosných bodů loďky. Osvědčí se stejně tak kádě a mezi nimi sudy? Pak by bylo možno do středu na poměrně lehkou konstrukci uložit i slušný náklad. Bedřich je bystrý hoch a brzy pochopil otcův záměr. Určitě se to podaří. Je však nutné najít místo, kde si příliv vyzvedne plavidlo sám na stoupající hladinu. Hlavně kormidlo musí být spolehlivé. Nesmíme se točit ve vírech jako čamrda. Musíme dokonale využít směru příboje vln od břehu.

Braun otec i Braun syn horlivě pracují pilou, přitesávají a bedlivě minutu od minuty sledují příliv i směr příboje.

„Tomuhle dopravnímu prostředku moc nevěřím,“ rozčarovala je matka, když je zvala k večeři.

„Klid, maminko,“ utěšoval ji pan Braun, „naše plavidlo není ještě ani z poloviny hotové!“

Jeho hlas však příliš jistý nebyl, ba byl tak roztřesený, jako by sám přiznával: „Já taky ne.“

Večere však byla veselá a rodiče se zdáli podléhat bezstarostnosti dětí. Tak nějak tomu u Braunů ostatně vždycky bylo. Děti žily pro rodiče a rodiče by byli za ně i dýchali. Pan Braun zapomněl na všechny pochyby.

„Polynésané,“ zdůrazňoval důležitě, „řikají takovému to plavidlu katamarán!“

„Katamarán!“ smály se děti. „Tak tedy ne čtyři kádě a šest sudů a v každém z nich po jednom z Braunovic rodiny, ale katamarán!“

„Tak si do té bečky přece jen asi sednu, děti!“ vzdychla matka. „Ti dva se mi zdají být nějak moc jisti úspěchem.“

„Taky že jsou,“ prohlásil otec, i když se nezbavil všech obav a pochyb, „a proto palubní rozkaz číslo tři: Do postele! Zítra nás čeká perný den! Maminka nakrmí a napojí všechny dobytek a založí mu pro jistotu potravu na několik dnů. Pomůže jí František!“

„Provedu, kapitáne!“ odhlásil capart smrtelně vážně, což dnes odkoukal od Jakoubka. Jeho vystoupení velmi pozvedlo náladu. František byl také na svůj úspěch jak náleží pyšný a obrátil se sebevědomě k mámě.

„Neboj, mami! Všecko se zvládne!“

„Tomu se tedy, námořníci, řekne nelekat se úkolů!“ zatvářil se vážně táta a podšívka Jakoubek, mrkaje na ostatní bráchy, podnítil je k nadšenému povolání: „Hurá! Hurá! Hurá!“

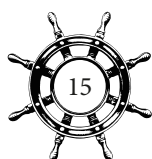
Prcek to vzal doopravdy, poděkoval vážným kývnutím a prohlásil: „Důvěru rozhodně nezklamou!“

„Beru na vědomí jako čestný závazek,“ nepokazil táta hru. „A teď za vedení maminky – na kutě!“

Jenže v té chvíli vyšel nádherný měsíc a oba kohouti, mladý i starý, ho pozdravili svou večerní písní. Do maminky jako by píchl. Úplně vypadla z role námořníka.

„Slepice bychom měli vzít s sebou! Je jich tu deset a dva kohouti.“

Také táta zapomněl na svou kapitánskou strohost.

„Zařídíme, viď, Bědo! Rezervujeme jim zvláštní kupé v jednom ze sudů.“

„Provedu!“ napodoboval Bedřich malého Františka tak věrně, že se všichni, až na Františka samého, rozesmáli.

Ten, v obavě, že ještě někdo kromě něho se uchází o poctu čestného závazku, prohlásil nedůvěřivě: „Jen aby!“

Málem by za těch žertů přehlédli ruku mudrlanta Jakoubka, který se horlivě hlásil o slovo.

„Myslím si, že všechna drůbež by snadno mohla s námi,“ povídal. „Husy a kachny přece nezamíří na širé moře! Spíš nám ukážou nejkratší cestu a nejsnazší přístup na pobřeží. A holubi jistě taky poletí přímo na břeh.“

Otec byl zřejmě překvapen a řekl jen: „Máte chytré chlapce, paní Braunová.“

Prcek František to ovšem vztáhl na sebe a řekl vážně: „Vid’!“

Maminka odcházela už klidněji uložit děti. A ještě když chlapci usnuli, šukala po lodi a shromažďovala cosi do velkého pytle.

Pan Braun mezitím spisoval, co pokládal za nejnnutnější vzít s sebou. Především spolehlivý stan. Na lodi bylo víc než dost strhaného plachtoví. Pak lana, kolíky a hodně náradí. Potom soudek střelného prachu, bedničku kulí a broků, tři lovecké pušky, šest pistolí i s náboji. Bednu sucharů a bednu s kostkami masové polévky. Pruty s udicí. A ovšem vesla. Našla se jen čtyři.

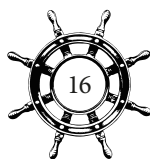
Snídani odbyli narychlo, třebaže je maminka nabádala, aby mysleli na to, jak perný den je čeká. A byl opravdu perný. Otec Braun už necítil tělo únavou a Bedřich tu a tam i zasykl bolestí, když se skláněl pro poslední zbytky nákladu.

Konečně došlo na to nejdražší.

„Polibme se, děti,“ řekla maminka, „dodá nám to síly a odvahy.“ Oči měla suché, ale podivně se jí leskly.

Všichni se navzájem políbili a tatínek zakrýval dojetí úsměvem, když montoval Františkovi pod paže záchranný pás z plechových lahví a malých soudků od kořalky. Všichni dostali takový.

„Nejprve náš malý námořníček,“ řekl a František jen mávl rukou. „Neboj!“ hrál si na hrdinu. „Všecko bude v suchu!“ Nakonec nastoupil do poslední kádě s přimontovaným kormidlem otec Braun a pobledlý napětím uvolnil

Jediná prudší vlna příboje mohla zmařit všechno úsilí.

lano. Šlo o to, dostat se ze sousedství skaliska na volné moře. Jediná prudší vlna příboje mohla zmařit všechno úsilí. Stačilo mírné škrábnutí, a nejen křehké sudy, ale ani žádná ze silných kádí by náraz nevydržela.

Bedřich se tvářil klidně, dokonce se usmíval a obratně udržoval bidlem plavidlo co nejdál od hrozivých skalních útesů. To náhle poskočilo jako kůň pobídnutý ostruhou. A v té chvíli vykřikl radostně i Bedřich.

„Příliv, táto! Už nás popad do zubů! Teď jen kormidlo! Pozor na kormidlo!“

Uložili bidla do mezer mezi sudy, otec Braun se chopil kormidla a Bedřich vesla.

„A teď do toho!“ zubil se Bedřich, jako by šlo o závod na loďkách v klidném rybníku.

Radost byla předčasná. Plavidlo opsalo kruh, našťěstí směrem od skaliska, pak druhý, třetí, a už se katamarán točil jako čamrda.

Matka Braunová pobledla úzkostí, ale malý František jásal. Moc se mu ten kolotoč líbil. Ostatně oběma starším chlapcům také. Skoro je mrzelo, když se panu Braunovi, zpocenému a znervóznělému, konečně povedlo vnutit kocábce žádoucí směr. Zato dospělí si oddychli. Jejich radost však netrvala dlouho. Z lodi se ozval hlučný štěkot a průrvami mezi skalisky uviděli obě dogy, jak se ženou k moři.

„Jak se dostaly ven?“ ustrnul pan Braun.

„Já jim trošku pootevřel, tatínku,“ přiznával se Arnoštek zkroušeně, „ale jen trošku, a zapřel jsem dveře koštětem.“

„Jak ses mohl odvážit, když jsme se rozhodli, že pro dobytek a psy přijedeme teprve, až se trošku porozhlédneme po pobřeží?!“

„Vzal jsem si je přece na starost, a tak mi jich bylo líto.“

„A teď, jestli nevydrží tak dlouho plavat a utopí se, ti jich líto nebude?“

„Neutopí, tatínku,“ mrkal chlapec potutelně, „udělal jsem jim taky takové plovací pásy, jako máme my.“

Mezitím doběhli psi k vodě a moc se jim do ní nechtělo. Vyhlíželi jako ti bernardýni, co zachraňují zbloudilé v zimní bouři, jenže tihle měli místo soudku pod krkem dva, a umístěné po stranách nad lopatkami. Všichni se smáli a nejvíc otec Braun, když se konečně vrhli do vody a snadno a lehce se blížili k plavidlu.

„Tak co, paní Braunová,“ optal se manželky, „ještě se bojíte, že zabloudíte s takovými vykuky?“

„Vyloučeno,“ tvářil se vážně Jakoubek a očka mu svítila šibalstvím. „Kachny nám ukazují cestu. Doprava, tatínku, za nimi, tam bude jistě snazší přistání.“

Pan Braun se sice smál a žertoval, ale čím víc se blížilo pobřeží, tím se mu zdálo být smutnější a neutěšenější.

Teprve když se vzdal úmyslu dostat se na břeh nejkratší cestou a vzal kurs co nejdříve doprava, zdálo se mu, jako by se za oparem lehoučké mlhy jasnilo. A netrvalo dlouho a Bedřich vykřikl:

„Stromy! Určitě stromy a myslím, že i palmy!“

Otec Braun nevěřil.

„To nejdůležitější jsem zapomněl vzít,“ bručel, „velký dalekohled z kapitánovy kabiny...“

„Mohu posloužit,“ ukláněl se Běda přeuctivě jako ochotný číšník, „dalekohled sice ne, ale aspoň kukátko.“

Otec po něm nedočkavě sáhl, po chvíli však řekl zklamaně: „Rád bych věděl, kde máš ty své stromy, mudrci! Všude v dohledu skála a nic než skála.“

„Určitě jsem je viděl,“ bránil se Bedřich. „Musela tam být nějaká průrva mezi skalisky.“

„A náhle se ztratila, vidí?“ ušklíbl se otec, roztrpčený zklamáním.

„Bude tam, tatínku,“ řekl mírně Jakoubek, „pohleď, i naše kachny a husy pojednou zamířily ke břehu.“

„Zkusme to, otče,“ přimlouval se Bedřich, „určitě jsem viděl stromy a mezi nimi palmy.“

„Dobrá,“ souhlasil otec, „zkusíme to. Už pro ty Jakoubkovy kačeny.“

„A mé psy,“ ozval se zčistajasna Arnošt.

„Opravdu!“ vykřikla maminka, „podívejte!“

Oba psi, jimž se Arnoštkovou zásluhou zřejmě dobře plavalo a kteří už dávno předstihli plavidlo, změnili směr a dali se za kachnami.

Kocábka se teď plavila bez vesel, jako by ji opravdu hnal nějaký tajemný proud, a pan Braun, který už nemusel věnovat všechnu pozornost kormidlu a napjatě sledoval pobřeží, náhle zvolal:

„Podívejte! Soudky, balíky a bedny, zřejmě z naší ztroskotané lodi! Zdá se mi, že jsem prokoukl tajemství těch proudů...“

„Ale ty bedny a soudky, táto! Měli bychom je vzít do vleku!“

„Doplují do kachního přístaviště i bez naší pomoci. I to, žes opravdu viděl palmy, jsem už pochopil a mrzí mě, že jsem byl takový nevěřící Tomáš. Teď ale pozor! Slyšíš ten hukot zleva? Podívej!“ podával otec Braun synovi kukátko.

Z pustých skal se s lomozem hrnul široký potok, jiskřil v mohutných peřejích, tu a tam opravdový vodopád, který se trošku uklidnil teprve v hlubokém korytě, jímž se vléval do moře. A kolem břehu vřel prudký vír v širokém okruhu a umdlával teprve mezi útesy, v úzkém průjezdu, k němuž zaměřily kachny. Zdál se jen zpředu tak úzký. Z boku by jím proplula i slušná loď a hradba skal zakrývala klidnou, nehlubokou zátoku, připomínající kruhovitý rozsáhlý bazén.

„Vidíš, tatínku, kokosové palmy?“ ozval se první malý František a přerušil tak posvátné ticho, jímž rodina přivítala svou záchranu.

„Vidím, chlapče,“ řekl Braun a stíkl kajícně Bedřichovi rameno. „Bedřich má opravdu dobrý zrak. Budeš tedy mít kokosové ořechy.“

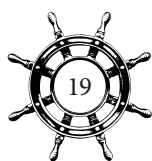
„Běďa je vůbec fajn kluk,“ přisadil si Jakoubek, „jen by se neměl tak často vytahovat.“

Maminka k sobě přivinula chlapce a sklonila se k jejich hlavičkám. Naoko, aby je políbila, ve skutečnosti, aby utajila slzičku radosti. Když se zas vzpřímila, bylo vidět už jen blažený úsměv. Radost ze záchrany přehlušila obavy z nejisté budoucnosti.

Otec s Bedřichem pracovali bidly a pozorně přirazili ke břehu, tam kde byl vysoký jako jejich kádě. A zatímco připoutávali rodinné plavidlo lanem, všichni hladce a bez pomoci vyskočili na břeh. A v té chvíli začal podivný koncert. Psi, kteří se dostali na břeh už dávno před nimi, je vítali radostným štěkotem, husy kejhaly a kachny radostně troubily svými širokými zobáky.

„Jako by nás vítali v novém domově,“ měla maminka zase oči plné slz a teď už je neskrývala. „Měli bychom i my poděkovat...“

„Moři, maminko,“ vpadl jí do řeči otec, „že bylo tak klidné, slunci, které tak nádherně svítí, celému tomu šťastnému dnu, že nám tolik přál. A především

sobě navzájem, protože ne nadarmo se říká, že člověk je sám svého štěstí strůjcem. Polibme se, navrhlas před odjezdem. A já teď stejně tak říkám: polibme se, bude to nejvhodnější díkůvzdání.“

Malý Arnošek to vzal tak doslovně, že políbil i své svěřence, a velmi se divil, když mu pak oba psi z přemíry příchylnosti olízali celý obličej, až ho maminka musela omývat v mořské vodě.

„Tos nemusela, mami,“ protestoval klouček, který nikdy nebyl velkým přítelem mytí, „vždyť to oni jen tak, z kamarádství!“

„Bedřichu,“ oslovil pan Braun skoro trošku slavnostně svého nejstaršího, když se spolu ohlíželi po nejvhodnějším místě pro postavení stanu, „moc mě mrzí, že jsem byl k tobě dnes tak strohý. Musím si odvyknout vidět v tobě patnáctiletého kloučka, jakým bys byl, kdybychom zůstali v Bernu. Teď a tady jsi můj zástupce, a kdyby se se mnou něco stalo, hlava rodiny.“

„Neblázni, táto,“ bránil se skromně chlapec, třebaže ho otcova slova blažila, „vždyť já opravdu ty palmy hodně přeháněl, abych uklidnil naše chlapce. Sám vidíš, že je tu těch palem po čertech poskrovnu, a ořechy nikde!“

Pana Brauna napadlo, že vlastně teprve teď, v těžkých chvílích, poznává důkladně svého syna, a trošku ho to dojalo.

„Podívej, naše slepice,“ obracel řeč, „hned jsou tu jako doma.“

Opravdu. Maminka osvobodila slípky ze zajetí sudu a celé to hejno s naprostým klidem okamžitě pokračovalo v práci, z níž je asi vyrušili, když je ve Švýcarsku uložili do klecí a nalodili. Slepice hrabaly a klovaly červy a oba kohouti důležitě zvali své družky ke každému soustu, které ovšem sami sezobli dřív, než se k nim slípky přihnaly.

„Jako doma!“ smál se Bedřich. „I my tu, tatínku, za pár dní budeme jako doma.“

„Máš pravdu, chlapče,“ připustil otec Braun. „Jsme zdraví a spolu. A to je to nejhlavnější.“

Postavit stan nebylo nikterak obtížné.

„Hotovo!“ prohlásil Bedřich a zálibně pohlížel na výsledek práce. „Vila u Ženevského jezera to není, ale tam taky není tak krásně jako tady.“

„Že by tu bylo moc krásně?“ rozhlédl se otec Braun pochybovačně po chmurných skaliskách, která studila už na pouhý pohled.

„Přechodné bydliště, tatínku,“ smál se Bedřich, „já totiž ty stromy opravdu viděl, a nechce se mi věřit, že by se mi to jen zdálo. Myslím si, že je to tam, vlevo od potoka.“

„Kéž by!“ řekl jen stručně pan Braun.

Maminka mezitím kuchtila na ohništi, které jí oba nejstarší Braunové vybudovali nejdřív. Na břehu zátoky bylo plno dřeva a proutí, které moře vyplavilo a slunce vysušilo, a všichni tři menší chlapci je horlivě snášeli matce k ohništi.

„Maminka vaří kliš,“ smál se malý František, „a tvrdí, že vaří dobrou polévku. Budeš něco lepit, vid', tati?“

„Čichni si, nevěřící Tomáši,“ žertovala maminka, „nevoní to masem?“

„No jo, ale hovězí polévka tady, kde není ani řezník, ani krám, kde bychom mohli maso koupit, to teda nevím...“ pochyboval chlapec.

„Je to bambula, tati,“ vytahoval se Jakoubek, „vůbec neví, že jsou také polévkové kostky z vysušeného hovězího masa, které se vyrábějí na dlouhé zámořské cesty. A přece z nich na lodi už tolikrát jedl výbornou polévku.“

„Mně je líto, tatínku,“ ozval se Bedřich, „že jsme nezachytili všecky ty soudky, balíky a bedny u pobřeží. Jistě tam bylo plno takových dobrot.“

„Pořád ještě věřím, Bedřichu,“ odpověděl otec, „že je sem proud zažene sám. Naše zátoka, písčitá, mělká a v závětří ještě víc vyhrátá, přitahovala naši kocábku jako magnet. Proč by stejně nepřitáhla ten náklad, který vyrvaly vlny z naší lodi a zavlekly k pobřeží?“

„Tomu nerozumím,“ kroutil hlavou chlapec. „Já jen chtěl ty zásoby zachránit.“

„A já zase co nejdřív uklidnit maminku a děti, zajistit slušné přenocování a vodu, pitnou vodu, Bédó, především! Podívej, stan stojí, chladnou a výtečnou vodu z potoka máme na dosah ruky, matka vaří jídlo na ohništi a chlapci usilovně suší na slunci mech a mořskou trávu, aby se nám i měkce spalo. Bylo by tohle všechno, kdybychom se byli zdržovali lovením zásob, a neměli přítomnost jistoty, kde a jak jich použijeme?“

„Máš pravdu, tati,“ uznal hoch. „Uvažoval jsem, jako bych byl v Bernu a čekal na mne domov s mou postelí.“

Maminka odhadla, že jí příprava oběda zabere ještě dobrou hodinku, a otec svolal chlapce trojím pronikavým hvizdem píšťalky. Každý z nich, i matka,

měli takovou. Pan Braun je našel v kapitánových zásobách, prozíravě jim je přidělil hned před odjezdem a uložil:

„Kdykoli se někdo z nás octne z dohledu ostatních, dá jim píšťalkou znamení, kde je. Já sám budu svolávat všechny třemi ostrými hvizdy vždycky, když bude nutno se shromáždit.“

Netrvalo dlouho a všichni chlapci se s důležitými tvářemi opravdových námořníků seskupili kolem otce a Bedřicha. Nejvážněji se při tom tvářil malý František, stál v pozoru, vypínal prsa, jak to vídal ve městě u vojáků na stráži, a upřeně hleděl na otce. Ostatní tajili úsměv, pošklebovali se a ukazovali si očima na špunta, který bral tak opravdovsky svou úlohu. Zato otec ho oslovil prvního a rovněž s takovou vážností.

„Jak pokročil sběr mechu a mořské trávy, Františku? Hotovo?“

„Yes, keptn,“ zasalutoval špunt řízně.

Teď už se nikdo neubráníl. Smál se i pan Braun. František totiž dokonale odkoukal způsoby jednoho z námořníků na lodi. Byl to Angličan a Braun nejmladší tu teď předvedl jeho obvyklé hlášení tak věrně, že to bylo k popukání. Otec úplně vypadl z role, vysoko chlapce vyzvedl a kuckal se smíchem:

„Ty jsi můj malý Yeskeptn!“

„Tak počkej!“ bránil se František, „tohle přece kapitán nedělá!“

Sám se však už smál a byl pyšný, jak dovedl rozveselit všechny, i maminku. A nakonec se všichni dohodli, že bude nejlíp, když se vypraví na malou obhlídku okolí, než matka dovaří oběd.

„Náš malý Yeskeptn musí zůstat u mne jako ochránce,“ rozhodla maminka a špuntík se velmi vážně ujal svého úkolu.

Bedřich, který už uměl zacházet s puškou, dostal od otce jednu i s náboji a pustil se proti proudu potoka. Arnoštek se dal na zvědy vpravo a Jakub se rozhodl jít s otcem do zátoky, kde trůnilo jejich plavidlo.

Pan Braun měl pravdu. Zátoka si skutečně přitáhla balíky a bedny, které rozbouřené vlny urvaly z vraku jejich lodi. Rozhlížel se, jak nejnáze je vytáhnout na břeh, když se ozval nablízku křik. Byl to Jakoubek, stál na mělčině a velký mořský rak ho držel klepetem za nožku. V několika vteřinách byl otec u něho. Útočník pustil svou oběť a snažil se uniknout. Jenže otec Braun ho hbitě uchopil, vyhodil na břeh a Jakub, dychtivý pochlubit

se matce a chlapcům svým úlovkem, byl rázem u něho a vzal ho do rukou. Dostal však ocasem takovou ránu, že ho okamžitě pustil a málem se dal do pláče.

„Pozor, chlapče,“ konejšil ho otec, „tady nejsi ve městě a nehraješ kuličky! Teď musíš mít oči pořád navrch hlavy, být ve střehu.“

„Fakt,“ uklidnil se rázem Jakoubek, „pořád na to zapomínám.“

Maminka byla nadšená a pochválila Jakoubka za první úlovek. Rozhodně však odmítla naléhání malého Františka, aby raka hodila do hrnce vývaru z hovězích kostek.

„Račí polévku si uděláme zítra k snídani, a šťastný lovec dostane celé klepítko.“

„To, které ho štíplo do nohy,“ smál se otec. „Ale teď mi šťastný lovec půjde pomoci vytáhnout na břeh poklady v zátocě.“

„Půjdu taky,“ hlásil se horlivě malý František.

„A mě tu necháš bez ochrany, vid?“ šla na to zchytra maminka.

„Vždyť to by bylo něco zrovna jako dezerce, Yeskeptn!“ nahrál jí bystrý Jakoubek.

Rodiče na sebe úsměvně mrkli. To Yeskeptn už Františkovi asi zůstane. Jeho to však zřejmě nezlobilo. Naopak, sraštil drobné čelo a připustil:

„Odpusť, maminko, domníval jsem se, že když je tu teď táta a tenhle hrдина, kterého prohnal docela obyčejný rak, moje povinnost skončila.“

„No, že by byl zas tak docela obyčejný,“ zasáhl otec, aby předešel srážce obou synů, „není přece o moc menší než ty, Františku!“

Malý ješitník se zarazil.

„Spletlo mě, že se moc neliší od obyčejného říčního raka,“ připustil, „ale jinak je to opravdu pořádný klacek! Asi bych se s ním taky pořádně zapotil.“

„Možná ani ne, Yeskeptn,“ řekl smířlivě moudrý Jakoubek, „přiznám se, že mě víc překvapil, než ohrozil. Ty bys byl třeba statečnější.“

„Ba ne. Takovéhle klepeto když sevře... Ještě teď máš nohu červenou,“ byl pojednou polichocení František pln účasti, „asi bych taky řval.“

„Jen když jste se domluvili,“ usmíval se tatínek. „Tady a v naší situaci není vhodná doba k rozepřím. Maminka potřebuje nutně Františkovu pomoc, já zase Jakoubka. A tak na shledanou u oběda.“

Tatínek zamířil k zátocce a tiskl v dlani drobnou Jakobovu ruku. Napadlo ho, že své čtyři chlapce doposud vlastně neznal. Nebyl ani čas poznat je. Uhájit pouhé živobyčí nebylo snadné, pan Braun za úsvitu odcházel a vracel se z práce, když už chlapci spali a jen maminka se ještě pachtila nad prádlem nebo žehlením.

Tak třeba se zdálo, že má nejraději zrovna tohohle dvanáctiletého broučka, a nevěděl proč. Teď pochopil. Až se polekal, jaké je to předčasně přemoudřelé dítě. Čist a čist, to bylo vždycky jeho. A přitom žádný školomet. Naopak. Hravý, obratný a odvážný a ze všech chlapců nejlepší plavec. Už jen ta uvážlivost, mírná a skromná, s níž před chvílí uklidnil malého Františka, jeho ješitnost benjamínka a mazlíčka, pana Brauna udivovala. Sám by to líp nedovedl.

A Jakoubek, jako by četl jeho myšlenky, se ozval:

„Ty soudky a bedny, tatínku, musíme dopravit do té mělčiny, kde se mi rak zakousl do nohy. Odtud je snadno dostaneš na břeh.“

Je to naprosto jasné a pan Braun se diví, že ho to hned nenapadlo. Nepoví slova, myslí na to, jak by se asi prcek František vytahoval, kdyby náhodou připadl on na správné řešení. I na Bedřicha myslí, na svého nejstaršího. Ten by zase urputně hájil svůj návrh, i kdyby nebyl správný. A tuhle jeho nejmladší bez nejmenší stopy chlouby radí:

„Máme přece v kocábce bidla a těmi sem náklad lehce dostrkáme, ne?“

„Správně, Jakoubku,“ přiznává pan Braun.

„Ani lana nebudeš potřebovat,“ říká Jakub, „sudy tu snadno vyvalíš na břeh. Horší to bude s bednami. Ale to bychom mohli, tatínku, zapřáhnout psy. Viděl jsem často v Bernu, co psi utáhnou. A přitom je tloukli! My nebudeme naše bít, vidě, tatínku?“

Pan Braun má z kloučka radost a vjede mu prsty do rozčepýřené chocholky.

„Jak bychom mohli, co by nám asi řekl Arnoštek, který si je vzal na starost?“

Už před obědem je všechen náklad na břehu. A když maminka poprvé použije své píšťalky a svolává mužstvo k jídlu, ženou se všichni od zátoky. I psi. Opravdu hodně pomohli. A bez postrojů, jen houně jim otec Braun položil pod provazy, aby jim nerozedraly kůži.

„Máme, maminko, na břehu kočku v pytli,“ směje se pan Braun, „vylovili jsme s Jakoubkem a s našimi psy poklady z moře.“

„Určitě v té tombole nemůže být nic, co by se nám nehodilo,“ odpovídá maminka, „tady nám teď přijde vhod všechno. A v téhle chvíli bych nejvíc potřebovala sůl. Nepřestanu si vyčítat, že jsem ji zapoměla vzít z lodi.“

„Maličkost, mámo,“ ozval se Arnoštek, stejně už důležitý, že se jeho svěřenci tak brzy osvědčili jako dobří pomocníci, „je jí tu dost na každém kroku v skalních rozsedlinách. Slunce ji tam vypařilo z mořské vody.“

„Já bych teď míň mluvil, a předtím bych byl nabral soli plný pytel,“ zasáhl pan Braun. „Řečmi polévku neosolíme!“

„Moment,“ zatvářil se Arnošt uraženě, „hned to bude!“

Opravdu přinesl za pár chvil sůl, jenže nečistou, smíchanou s pískem. Pan Braun by ji byl málem vyhodil. Byla tu však maminka a ta si věděla rady. Rozpustila sůl v pitné vodě a procedila jemným plátkem do polévky.

Cvrček František přihlížel důležitě této operaci a byl hned hotov s úsudkem:

„Tos mohla, mámo, osolit polévku mořskou vodou!“

„Ba ne,“ ozval se Arnošt. „To bys musel okusit. Měl jsem žízeň a srkl jsem si jí trošičku z dlaně. A bylo mi skoro špatně.“

„Asi moc slaná, vid’?“ dotazoval se František.

„Spíš hořká, ale hlavně odporná.“

„Proto jsme s sebou vozili na lodi náklad pitné vody, že?“

„Proto, Františku,“ vysvětloval otec. „Sůl lze z mořské vody poměrně snadno vyloučit, ale vodu způsobitou k používání z ní udělat nedovedeme.“

Maminka byla s vařením hotova, čekalo se už jen na Bedřicha. Ochutnala polévku hůlčičkou, s níž ji míchala, a pochválila si ji:

„Bude to při všech nedostacích docela dobrý oběd,“ prohlásila, „i když při něm nebudeme mít prostřený stůl.“ Vtom se ťukla do čela. „Kam jsem jen v tom shonu dala hlavu,“ zatvářila se nešťastně. „Nejen na sůl jsem zapoměla, hlavně však na talíře a příbory!“

„Nebude tak zle, matko,“ snažil se ji utěšit pan Braun, „nějak to vyřešíme!“

„Nemůžeme ji přece pít z tohoto velkého, rozpáleného hrnce a suchary lovit z vroucí polévky prsty!“

Všichni seděli zaraženi. Polévka báječně voněla a hlad se už opravdu neodbytně ozýval.

„Měl bych nápad,“ ozval se Arnošt, „ale bojím se, aby mě tatínek zase neseřel jako prve s tou solí.“

Otec Braun se zatvářil provinile.

„O jé!“ stěžoval si s veselou poťouchlostí. „Arnoštek mi do smrti neodpustí, že jsem ho urazil.“

„To ne,“ bránil se chlapec, „ale bojím se, abys třeba neměl zase pravdu jako tenkrát. Nevěděl jsem přece, že maminka zapomněla vzít sůl, jako jsem doteďka nevěděl, že zapomněla na talíře a přibory!“

Pan Braun spolkl s úsměvem hořkou pilulku.

„Arnošt má pravdu,“ řekl. „Sám jsem taky viděl dost soli mezi skalisky, a nevezal jsem ji. A jemu jsem to vytýkal. Jedna nula pro Arnoštka, a teď ven s tím nápadem!“

„Mohli bychom snad použít místo lžic lastury,“ zářil Arnošt, polichocný otcovým zadostiučiněním. „Kolem pobřeží je plno mušlí. Snad jsou to ústřice, a o těch se přece tvrdí, že je to lahůdka!“

„Výborný nápad! Hurá na ně!“ vykřikl pan Braun.

Netrvalo dlouho a chlapi jich přivlekli celou hromadu. Jakoubek se pokoušel otevřít jednu nožem. Namáhal se však marně a pan Braun se jen smál. Položil pak mušle na horký popel ohniště a záhy nato se otevřely samy.

„A teď, děti,“ řekl pan Braun slavnostně, „ochutnáme tedy lahůdku, k níž bychom se ve své vlasti asi stěží dostali. Myslím totiž, že jsou to opravdu ústřice.“

Pan Braun zavřel oči, vysrkl obsah lastury a otrásl se odporem.

„Vždycky jsem četl, že ústřice chutnají znamenitě,“ poznamenal rozumbrada Jakoubek, „jak šlo o nějakou hostinu, vždycky tam bylo hodně rádků věnováno tuctům ústřic a číším šampaňského.“

„Mám asi sprostý žaludek chudého člověka. Ani šampaňské jsem nikdy nepil a třeba by mi taky nechutnalo,“ smál se pan Braun. „Ostatně ochutnejte sami!“

Všichni se ošivali a maminka se smála. Sloužila za svobodna u bohatých lidí a vyznala se v potravinách i ve vaření.

„Jsou to opravdu ústřice, děti. A tak čerstvé, jak se nikdy nedostanou na stůl boháčů ve vnitrozemí. Potřebovaly by asi hodně citrónové šťávy, aby přehlušila vůni, chuť a slizkost, která je vám odporná, protože na ni nejste zvyklí. Připravila jsem svým pánům tisícovky ústřic, šneků a žabích stehýnek a taky jsem si na nich nikdy moc nepochutnala. Potřebovali jsme k naší těžké práci spíš kousek masa a dosyta chleba, brambor a zeleniny než takové vymyšlenosti.“

„Maso je tu!“ ozval se veselý hlas a Bedřich potěšený úspěchem hodil na zem jakési zastřelené zvíře.

„Morče,“ usoudil Arnošt po chvilce přemýšlení. „Kdes je ulovil?“

„Ach, táto,“ rozzářil se Bedřich, „nemáš tušení, co za krásu je na druhé straně potoka! Nádherná, bujná vegetace, zrovna stvořená pro náš dobytek, který jsme nechali na lodi. Zcela jiný svět! Kdepak tohle pohřebiště mezi pochmurnými skalami!“

„Myslel jsem, že budeš na své pochůzce myslet především na lidi, Bedřichu,“ řekl pan Braun. „Nenašel jsi nějaké stopy po našich námořnících?“

„Myslel jsem na ně, otče,“ podíval se mu Bedřich pevně do očí, „a opravdu především! Pískal jsem i střílel. Hledal jsem stopy. Proto jsem právě objevil houf těchhle zvířat a jedno jsem zastřelil. Jsou to asi morčata. Ale nějak příliš velická a nohy mají jako zajíci. A všiml jsem si, že potravu si přidržují předními prackami jako veverka.“

Malý mudrc a vášnivý čtenář Jakoubek si dlouho a mlčenlivě prohlížel zastřelené zvíře a pak prohlásil, že podle jeho přesvědčení je to aguti.

Bedřich byl ovšem hned dotčen.

„Podívejme se, jaké vědomosti má náš učenec,“ posmíval se. „Je to prostě morče, jen trošku větší, jako je tu všechno větší než u nás.“

„Jistě!“ přidal se k němu Arnošt. „Právě Jakub by si měl uvědomit, oč větší byl třeba mořský rak, který ho kousl do nohy, než naši říční raci, ačkoli jinak vypadal přesně jako oni.“

„Neměli bychom být tak příliš žárliví na své vědomosti,“ řekl smířlivě otec, „zvláště pokud toho opravdu moc nevíme. Neviděl jsem sice dosud agutiho, a kde taky? Ani Jakub je dosud ještě neviděl. Ale četl o něm a přemýšlel. Já taky. A proto myslím, že tohle zvíře je opravdu aguti. Má sice zašpičatělou

hlavu, malé okrouhlé uši a zakrnělý ocas, čímž by se podobalo morčeti, je však o mnoho větší a přední nohy jsou značně kratší než zadní.“

Arnoštovi se tahle rozeprže zdála být dlouhá.

„Tatínku,“ zasáhl, „nemohli bychom tahle zvířata ochočit? Říkáš, že maso je dobré, a ušetřili bychom náboje, ne?“

Jakoubek docela skromně, jak to vždycky dělával, podotkl, že se dočetl o těchto hlodavcích, že dovedou rozhryzat i nejpevnější tvrdé dřevo.

„Tak to by teda nešlo,“ uznal Arnošt s filosofickým klidem a malý František si přisadil.

„Určitě! Vždyť železnou klec ani nemáme a kupovat ji jen proto, aby nám ji ty mršky nakonec rozhryzaly, nás jistě ani nenapadne!“

„A proto ke stolu!“ rozhodla máma, „a rychle, než nám tu náš outrata František vykoupí celý krám s železnými klecemi!“

Všichni se smáli, František nejvíc, a s chutí se hnali k hrnci s polévkou. Žaludek se už ozýval a polévka lákavě voněla. Jenže jak k ní s těmi primitivními lžícemi bez držadel a nepopálit si prsty? Jediný Bedřich se sebevědomě usmál, vytáhl zpod kabátu lasturu velkou jako pořádná mísa, opatrně si nabral pořádnou porci a foukal do ní.

„Chytrá hlavička,“ pochvaloval si. „Zahlédl jsem tenhle velký rendlík na břehu a to mi připomnělo, že jsme nestačili naložit bednu, do níž maminka nachystala kuchyňské potřeby, příbory, sůl a koření.“

„A byla tam jen jedna taková lastura?“ optal se otec.

„Kdepak!“ odpověděl Bedřich a lačně zkoušel, je-li už polévka dost ochlazená, „bylo jich tam habaděj!“

„A tos myslel jen na sebe?“ otázal se otec vyčítavě, „nenapadlo tě, že i my, maminka, já a ostatní chlapci, jsme bez talířů a příborů?“

Chlapec zvedl udiveně oči.

„Nenapadlo,“ přiznal klidně.

„A to si ještě pochvaluješ svou chytrou hlavičku!“ řekl pan Braun trpce. „Sobectví je to, a já ti je už často vytýkal. Myslíš vždycky jen na sebe. Dovedeš si představit, že bychom se my s maminkou pustili do jídla a hleděli na vás, jak musíte čekat, až polévka vychladne? A to je ti patnáct, jsi málem dospělý, a ke všemu se ještě škodolibě vytahuješ.“

Bedřich beze slova, ale vzdorovitě odložil lasturu, a v panu Braunovi hrála každá žilka. Netrestal rád své děti, tohle ho však dohrálo. Naštěstí zasáhla maminka a ještě účinněji rozumbrada Jakoubek.

„Jezte, chlapci,“ podala matka Běďovu lasturu mladším hochům. Malý František se už hnál k míse, když se ozval Jakub:

„Počkáme na vás, mami. Budeme jíst všichni zároveň. Těch pět minut nás už nezabije.“

Bedřich sklopil bradu až na prsa a všechna trucovitost mu vyprchala z očí.

„Odpusť, táto,“ zabručel, „teprve teď mi to došlo.“

Pan Braun vyjasnil čelo. Měl radost, že chlapec přestal aspoň vzdorovat. Dokonce se už i trošku pousmál.

„Jen když!“ řekl. „A tu svou misku bys měl věnovat, i s polévkou ovšem, našim věrným pomocníkům. Oba psi si to zaslouží. Turek i Bill. A my rádi počkáme, až bude každý z nás mít takovou.“

Bedřich pln ochoty vzal lasturu, marně však volal a hvízdal, a tak ji nakonec položil na zem a rozběhl se k zátoce. Brzy nato se ozvalo bolestné kňučení a Běďův vzteklý pokřik.

Obě dogy, jistě už pořádně vyhladovělé, vyslídily jeho agutiho a lačně ho trhaly, což chlapce velmi rozlítilo. Chopil se pušky, kterou nechal ležet vedle úlovku, a nemilosrdně je zbil pažbou, a když se poděšeně rozběhly, utíkal za nimi a házel po nich kamením.

Nebylo to poprvé, co se Bedřich takhle rozvzteklil, a otec Braun se dnes už podruhé zachmuřil. Tím víc, že desetiletý Arnošt, který pokládal oba psy za své chráněnce, se lítostivě rozplakal a křičel za starším bratrem, co mu hrdlo stačilo:

„Do tebe kdyby tak někdo pral kameny, surovče!“

Pan Braun hvízdal krátce, ale energicky na svou písťalku a mladý vztekloun se rázem vzpamatoval. Zastavil se, obrátil a spatřil, jak celá rodina místo jídla na něho vyčítavě hledí.

„Roztrhali mého agutiho,“ pokusil se rozpačitě omluvit svůj výbuch, „a mně dalo tolik plahočení, než jsem něco ulovil...“

Všichni mlčeli.

„Těšil jsem se, že bude mít maminka z čeho uvařit večeři...“

Mlčeli i teď a to bylo nejhorší. Kdyby ho byl otec káral, matka vyčítala a přidali se i bratři, nebylo by to tak zlé jako to mlčení, s nímž se všichni od něho odvrátili.

Bedřich byl při vší své prchlivosti a záchvatech sobectví z gruntu dobrý chlapec. Do očí se mu draly slzy a nejvíc ho dojímala plachost a strach, s nímž se obě dogy nejistě a provinile zastavily, netroufajíce se vrátit.

A tu Arnoštek svým dětským hláskem zavolal z plna hrdla:

„Bill! Turečku!“

A v tom okamžiku se oba psi k němu rozběhli a opakovala se scéna, jakou už jednou zažili na lodi, jenže teď se Arnošt nebál, nekřičel strachy, hladil své chráněnce a oni mu olizovali ruce i obličej, obskakovali ho a chlapec je vedl k místu, kam položil lasturu s polévkou.

Oba byli s tou trochou hotovi, než bys pět napočítal. Bedřicha napadlo rozběhnout se k zátoce. Přinesl zbytky roztrhaného agutiho a hodil jim je. Jenže obě dogy ulekaně odskočily, bázlivě se po něm ohlížely, stáhly ocasy a odplížily se do bezpečné vzdálenosti.

„Bill!“ zavolal Arnošt a doga, nespouštějíc nedůvěřivý pohled z Bedřicha, se poslušně přiblížila k chlapci. „To je tvoje, Bill, a tohle Turkovo,“ řekl Arnošt. Jakmile uslyšel Turek své jméno, byl jedním skokem u Arnošta a oba psi s velkou chutí hodovali. Oka však při tom z Bedřicha nespustili, připraveni dát se na útěk při prvním jeho pohybu.

„Není ti líto, žes ztratil důvěru těch věrných zvířat?“ řekl tiše otec, který stál blízko Bedřicha. „Nechci tě přivádět do rozpaků před mladšími bratry, ale uvědom si, jaký jim dáváš příklad!“

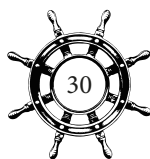
„Je mi to líto, tati,“ přiznal chlapec sklíčeně.

„Mně víc,“ pokýval hlavou pan Braun. „Hněv je špatný rádce, říká přísloví, a zlost člověka vždycky zbavuje rozvahy!“

A tu chlapec, upřímně rozechvěn, zavolal tiše a lichotivě:

„Turku! Bill!“

Obě dogy zvedly hlavy, v očích měly sice ještě plno nedůvěry, zato ohonem už nejistě vrtěly jako v rozpacích. A když hoch vytáhl z kapsy dva suchary, zamlaskal a poplácal se po kolenou, aby je k sobě pozval, zapomněly na všechn strach, vrhly se k němu, obskakovaly ho, trpěly jeho laskání a hravě chytaly kousky sucharu, které jim házel.

„No vidíš,“ řekl pan Braun taky usmířen, „a pak se řekne zvíře. Mnohý člověk by ti neodpustil už nikdy v životě.“

Teď už se konečně všichni s velkou chutí pustili do polévky. A pojednou k jejich velkému překvapení se přihnalo hejno slepic s oběma kohouty a hnalo se po drobtech sucharů a ve vzduchu zaplácala křídla holubů. Dokonce houf štěbetajících hus natahoval už z dálky krky a pestrý kačer přiváděl svou batolící se družinu troubící žlutými širokými zobáky. Kachny měly sice volata nacpaná k prasknutí dobrotami, které jim poskytla zátoka, ani husy se nezdály být hladové, přesto však uzavíraly okruh kolem rodiny, jako by tím chtěly dokázat, že k ní patří.

Maminku velmi potěšil pohled na přichylnost té havěti. Odběhla a po chvíli se vrátila se svým tajemným pytle. A už se po hrstech na zem sypala vikev, oves, ječmen i kukuřice a celý tábor se rozbouřil jako vlnobití.

A maminka uprostřed, šťastná, a s úsměvem řekla:

„Teprve teď mám, děti, pocit, že jsem tu jako doma.“

Taky otec Braun se usmíval a pochválil ženu za její obezřelost. Hned nato však projevil starost, že by bylo dobré ušetřit zrna na osev.

„Přivezeme z lodi dost sucharů, které při bouři a ztroskotání rozmáčela a zkazila mořská voda. Bude z nich dost krmiva pro drůbež.“

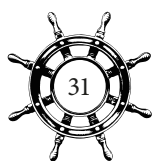
„Až je přivezete, tatínku!“ souhlasila matka vlídně. „Ale do té doby nesmíme nechat tyhle naše přátele zdivočet. Musíme si umět vážit přátelství němé tváře a radovat se z něho. A zvláště v našem postavení. Bylo by nás tu šest. A takhle? Spočti, kolik nás je! Každý ten holoubek patří k nám, každá slepice i kachna. A což teprve Bill a Turek? Třeba už zítra nám prokáží službu, za niž jim nebudeme moci být dost vděční.“

„Chytrá hlavička!“ přiznal uznale pan Braun, „myslí na všechny, i na naše zvířátka!“ Zadíval se při tom s úsměvem, ale bez výčitky na svého nejstaršího.

Bedřich sklopil hlavu. Pochopil, že otec schválně použil slov, jimiž si prve pochvaloval své sobectví. Zato Arnoštek vítězoslavně vyhrkl:

„Vidíš, tatínku! A ty ses málem rozzlobil, že jsem nechal psům pootevřeno, aby mohli za námi!“

Všichni se rozesmáli. A nejvíc otec Braun. Zvedl Arnoška do výšky, políbil ho na čelo a řekl:

„To je zase jen důkaz, že nemusí mít pravdu ani ten, který se za nejmoudřejšího pokládá.“

„Nejmoudřejší je tatínek,“ prohlásil rezolutně benjamínek František, „proto je přece tatínek!“

Čas utíkal rychleji než voda v potoce. Sotva aspoň trošku uklidili přivezené věci a upravili lůžka z mechu a mořské trávy, které usušili, začali se holubi hnízdit v rozsedlinách skal a slepice se usazovaly na hřebenech stanu. Pan Braun pohleděl k slunci, které se schylovalo nad moře, a vyslovil domněnku, že tu po jasném dni brzo a bez dlouhého soumraku nastane noc. A děti se divily, jak to i zvířátka hned vycítila, protože také husy a kachny si už vyhledaly útulek v křovinách na břehu.

Bylo to tak. Sotva maminka dala spát děti a tatínek s Bedřichem z opatrnosti připravili a nabili pušky a pistole, byla tu noc. Už se i maminka uložila k malému Františkovi, ulehl i Bedřich a pan Braun sešněroval vchod do stanu až na malou škvíru, kterou ponechal jako vchod pro sebe. Pak tiše hvízdal na psy a s puškou připravenou k výstřelu obešel v širokém kruhu okolí. Obě dogy byly zřejmě znamenitě vycvičeny. Žádná z nich nezaštěkala, rozbíhaly se, věřily a zase se vracely, lísaly se k otci Braunovi a moudrýma očima jako by hlásily: Všecko v pořádku. A jen radostně a vděčně zakňučely, když je pohladil po hlavách.

Ticho bylo až neuvěřitelné. Jen vodopád potoka bez ustání hučel, jako by se zlobil, a vlny dorážely na skalnatý břeh. Pan Braun prošťáral ohniště a přiložil. Rozhodl se udržovat oheň, aby jím zastrašil divou zvěř, je-li tu na blízku. A také si umínil, že zůstane na stráži po celou tuto první noc. Přisedl blíž k ohni, protože po parném dnu začínalo být citelně chladno, a přitáhl k světlu plamenů velkou brašnu; brašnu našel v kapitánově kajutě a naplnil ji věcmi, které tam při všem spěchu objevil a jež považoval za potřebné. Nebylo ostatně světla ohniště ani zapotřebí, neboť mezitím vyšel měsíc a ozářil krajinu tak jasně, že se dal rozpoznat každý kamínek.

Pan Braun vyndával a oceňoval poklady brašny. Bylo jich dost. Balíčky velkých lojových svíček. Svazky tužek a papírů. Křesadla i sirky. Kalendář. Pohled na něj upamatoval otce Brauna na jeho hodinky, na něž neměl už

ELIŠKA BRAUNOVÁ

drahnou dobu čas pohlédnout. Neztratil je nakonec? Horečně rozpínal kabát a oddychl si, když je nahmatal v kapse vesty. Bude nutno vyčkat, až bude slunce přímo nad hlavou, a pak nařídít hodinky na dvanáctou. Je tu také příruční kompas, otec Braun však nemyslí, že by se v jeho situaci dal nějak využít. Zato tlustá, v kůži vázaná kniha ho velmi zaujme.

Lodní deník

je zlatě vyraženo na deskách. Otce Brauna dojíká přesnost, s níž kapitán vypsal s houževnatou důsledností všechny trampoty za bouře, až po chvíli, kdy byla loď roztržena o skalisko a on dal povel k opuštění paluby.

„Konec, nestane-li se zázrak!“ napsal kapitán. „A dostane-li se tenhle deník někomu do ruky, nechť je důkazem, že celá posádka i já jsme do poslední chvíle bojovali nejen za své životy, ale i o záchranu nákladu a lodi.

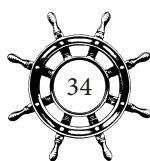
Loučím se se životem a dávám rozkaz spustit záchranné čluny.“

Pan Braun se zamyslel. Někdy si dovede náhoda opravdu krutě zahrát. Kde by teď byli, kdyby lodníci nezapomněli na něho a jeho rodinu?

Byl rozhodnut převzít hned zítra z lodi, co se dá. Využít počasí a klidné pohody. Teď rázem mění svůj plán. Bedřich sice tvrdil, že nespátril na obchůzce stopy po člověku. Je také pravděpodobné, že z lodníků nezůstal naživu ani jediný. Nutno však udělat vše pro záchranu životů, už pro uklidnění svědomí. Zítřek tedy od úsvitu až do soumraku věnují s Bedřichem důkladnému prozkoumání krajiny. Pan Braun myslí na to, jak snadněji by se začínal nový život na téhle neznámé pevnině, kdyby tu spojilo své síly a zkušenosti několik dospělých mužů. Ale i když zůstal sám, nesmí se dát. Za pomoci matky a Bedřicha se bude houževnatě rvát s nepřízní osudu. A pod vlivem těchto myšlenek, obav a nadějí vezme pan Braun jednu z kapitánových tužek, oddělí silnou čarou poslední zápis deníku a pod ní napíše velkými písmeny KRONIKA. A chvatně, přesto však pozorně a podrobně zapisuje všechny události od chvíle, kdy kapitán skončil a dal rozkaz ke spouštění člunů. Na žádnou maličkost nezapomíná a umiňuje si, že stejně podrobně popíše osudy své rodiny každý den až do chvíle záchrany.

„ZÁCHRANA!“ končí svůj zápis pan Braun, „bude líp na ni nečekat, rvát se o zachování života celé rodiny, a jak jinak než PRACÍ!“

Od ohně sálá příjemné teplo a otec Braun je po tom vzrušeném dnu unaven. Klíží se mu oči. Oba hafani podřimují, při sebemenším šustotu však

zvednou hlavy a zavětrí. Pan Braun si vzpomene, jak si ještě před pár hodinami povzdechl: „Pro všechno na světě! Co s těmi žrouty, kteří nám k ničemu nebudou?!“ Usmívá se a přiloží na oheň, natáhne nohy k sálajícím plamenům a položí hlavu na teplý Turkův bok. Zdá se mu, jako by pes uvolnil svaly, aby se mu líp leželo. Cítí se v úplném bezpečí. Kdyby se cokoli přihodilo, Turek vyskočí a probudí ho. Snad únavou a snad i pro tuhle jistotu pan Braun ve vteřině usne, jako by ho do vody hodil.

V první chvíli neví, kde je a co se děje, když ho probouzí kokrhání kohoutů. Starý rváč s kovově lesklými letkami a ohnivým ocasem i ten mladý, který se mu bázně vyhýbá, vítali nadšeně úsvit, který přišel prudce a náhle jako předtím noc.

A od zátoky se už blíží maminka, usměvavá a vydrhnutá, a pan Braun se trochu stydí, že takhle na hlídce zaspal, a hned nato je dojatý, že ho Turek nevbudil jen proto, že nehrozilo nebezpečí. Bill totiž už obskakuje mámu, líásá se k ní a Turek pořád jako by se bál pohnout, aby pro nic neprobudil pána.

Oheň vesele plápolá a v hrnci vře voda. Maminka se už tužila. Zase ovšem jen polévka. Ale tentokrát račí.

A když se otec Braun vracel z ranní koupele v zátoce, ozývaly se už i ze stanu veselé výkřiky. Mládež byla na nohou. A vůbec jí na mysl nepřipadlo, že by tu hrozilo nějaké nebezpečí.

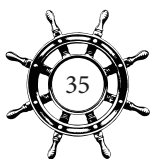
Hoši se vesele šplouchali v zátoce, jen Jakoubek se opatrně rozhlížel, aby mu zase nějaký rak nestiskl klepetem nožku.

Pan Braun zatím domlouval s maminkou program dne. Souhlasila úplně s jeho názorem. Na takovou cestu není možno se vydat s celou rodinou. Jakoubek, Arnošt a František zůstanou s ní, Bedřicha si vezme pan Braun s sebou. A s nimi tu zůstane Bill, zatímco Turek půjde s otcem a Běďou.

Chlapci však protestovali. Každý chtěl pušku a toužil po dobrodružství. Moc mu pomohl mudrlant Jakoubek.

„A mámu tu necháme bez ochrany?“ řekl. „Tak dobrá, jděte, ale já tu zůstanu s maminkou.“

Hotovo, rozhodnuto. Bedřich si připravil pušku, loveckou brašnu a sekýrku, za pas si zastrčil dvě pistole, stejně se vyzbrojil i otec Braun a pamatoval přítom i na suchary a zbytky snídaně.

Zopakoval mamince, jak zacházet s puškou, napomenul chlapce, aby matku na slovo poslouchali, vzal Turka za obojek a vykročil.

„Na shledanou!“ ozývalo se, pan Braun i Bedřich se otáčeli, mávali, jen Turek běžel bystře kupředu, jako by se nemohl dočkat dobrodružství, jež cesta slibovala.

I Bedřich zářil, pyšný na svou pušku a pistole, zato otec měl srdce stísněné obavami. Nebyla maličkost nechat maminku s třemi kloučky bez ochrany, ani vydat se do neznáma, kde na každém kroku mohlo hrozit nebezpečí. Sejdou se ještě vůbec?

